

Natur og vandmiljø

Sådan gør du din bedrift mere insektvenlig

På denne side kan du få et overblik over, hvordan du bedst sikrer gode forhold for bier, sommerfugle og andre insekter på din bedrift.

Viden om

Adskillige undersøgelser viser, at insekter som sommerfugle, bier og biller forsvinder fra landskabet. Som landmand kan du være med til at gøre en indsats for insekterne. Både små og store tiltag hjælper, og selv helt enkle tiltag kan være med til at gøre en forskel. En indsats for insekterne vil samtidig være til glæde for mange af de andre dyr og planter, der lever på din bedrift.

Insekter har brug for mad og sikre levesteder

I de senere år er blomsterstriber i marken vundet meget frem, men fordi de jævnligt pløjes op, er de ikke et særlig godt levested for insekter. Der er dog mange andre muligheder, hvis du vil gøre noget godt for insekterne. De mest insektvenlige tiltag er dem, der tilbyder "hele pakken". Det vil sige masser af føde i form af blomster, kombineret med trygge yngle- og overvintringssteder, som ikke forstyrres af markarbejde.

Gode insekttiltag behøver ikke at være hverken pladskrævende eller dyre. Meget handler om at blive bevidst om de naturværdier, du allerede har på din bedrift.

Det kan for eksempel være en markvej med mange vilde blomster, et gammelt læhegn eller et stort, gammelt træ. Når først du har fået øje på de gode levesteder på din bedrift, handler det om at passe godt på dem og sikre, at de giver optimale forhold for insekterne. Du kan f.eks. tilpasse slåningen af dine vejkanter, undgå at fælde gamle træer og krat eller sikre, at der er uforstyrrede steder på din bedrift, hvor ploven sjældent eller aldrig kommer forbi - og hvor bierne kan bygge deres rede og overvintre.

Derfor: Giv plads og lad naturen selv. Det er tillokkende at plante træer og så blomster, hvis man gerne vil hjælpe insekterne på vej, men faktisk er det både billigere, lettere og bedre for insekterne at afsætte plads og lade naturen indfinde sig helt af sig selv.

Læs også: [Læs mere om, hvordan du hjælper naturen på vej på din bedrift](#)

Bevar gamle, skadede og døde træer – de har stor værdi for insekterne. Foto: Anne Eskildsen, SEGES.

Sådan hjælper du bedst insekterne

Alle insektvenlige tiltag gør en forskel, men nogle har større effekt end andre. Derfor har hvert tiltag, som er beskrevet nedenfor, fået en pointscore mellem 1 og 10, hvor 10 er bedst. Scoren er sket ud fra en ekspertvurdering og er ment som en hjælp til at beslutte, hvilke tiltag du ønsker at prioritere på din bedrift.

1. Insektvenlig slåning af vejrabatter og græsarealer

Point: 8/10

Vejrabatter, alleer, grøfter og markskel kan være rigtig gode levesteder og vigtige fødekilder for mange forskellige insekter. Her blomstrer vilde plantearter som mælkebøtte, hvidkløver, kællingetand, røllike og stor knopurt - og det er noget, som f.eks. bier og sommerfugle elsker. Forsøg så vidt muligt at undgå slåning i blomsternes højsæson, dvs. juni til september. Derimod kan slåning i primo maj eller omkring oktober være med til at give flere blomster. Fjern så vidt muligt det afslåede materiale. Det giver en bedre blomstring.

Se videoen og hør, hvordan Billund Kommune har grøftekanterne som fokusområde i arbejdet med at skabe bedre vilkår for insekterne:

Se film herunder:

<https://www.seges.tv/v.ihtml/player.html?token=2dc75599f3cce57aff66e43baa0cf755&source=embed&photo%5fid=64355592>

Video: Stor indsats for insekterne i Billund Kommune

2. Bevar gamle eller døende træer og dødt ved

Point: 8/10

Gamle træer med skader og hulheder samt grenbunker, stammer og stubbe er gode steder at yngle og overvintre for mange forskellige arter af insekter. Selv et helt dødt og nedbrudt træ har stor værdi for insekterne. Det tilbyder et tørt, lunt og beskyttet sted, hvor insekternes yngel kan gemme sig, og hvor vinterens kulde ikke får fat – en slags naturligt 'insekthotel'.

3. Udtag arealer til permanent natur

Point: 5/10

Overvej om du har mulighed for at tage urentable eller ukurante arealer af marken ud af dyrkning. Særligt tørre/sandede jorde, eller arealer der ligger op ad eksisterende natur, har potentiale til at udvikle sig til gode levesteder for insekterne.

Se her, hvordan Julianelyst Gods udvælger arealer til udtagning:

Se film herunder:

<https://www.seges.tv/v.ihtml/player.html?token=7edd7344086953ae57ddf9115c719a9b&source=embed&photo%5fid=65406267>

Video: Julianelyst Gods: Sådan balancerer vi hensyn til driften og naturen

4. Plant hvidblomstrende træer og buske

Point: 3/10

Hvidblomstrende, danske arter af træer og buske, såsom engriflet hvidtjørn, slåen, skovæble, almindelig hæg og mirabel, byder på en tidlig føderessource for mange insekter. Sørg derfor for, at der er hvidblomstrende buske og træer i dine læhegn og remiser. Over tid bliver hegnene mere og mere værdifulde som levesteder. Derfor har det størst værdi for insekterne, hvis man bevarer et gammelt læhegn frem for at plante et nyt.

Se den lille video her om de smukke forårsbebudere, som altså er et perfekt spisekammer for sultne insekter:

Se film herunder:

<https://www.seges.tv/v.ihtml/player.html?token=08ef800088bf58f708a7288290d5f6ac&source=embed&photo%5fid=62404050>

Video: Nyd insekterne i dine hvidblomstrende læhegn

5. Lav blomsterstriber

Point: 1/10

Blomsterstriber i marken fungerer som en slags 'tankstation', hvor f.eks. humlebier kan hente pollen og nektar, men fordi de jævnligt pløjes op, er de ikke et godt levested for insekter. Derfor får blomsterstriber kun et point. Overvej, om du kan omlægge din blomsterstribe efter et rotationsprincip, så der altid efterlades uforstyrrede områder. Placér desuden gerne blomsterriben op til levende hegn, diger, markskel, grøfter, græsningsarealer eller søer. På den måde fungerer den som en buffer, der beskytter naturarealerne mod påvirkning fra markdriften.

Se mere om blomsterstriber i videoen her:

Se film herunder:

<https://www.seges.tv/v.ihtml/player.html?token=235cccb130676eabb5e2e9ca1c340768&source=embed&photo%5fid=65408075>

Video: Naturpleje: Hvad er op og ned med blomsterstriberne

En vejkant med mange vilde blomster giver masser af føde til insekterne. Undgå derfor at slå vejkanten i blomstringsperioden fra juni til september. Foto: Andrea Oddershede, SEGES.

Læs og se mere om biodiversitet og insektpleje i landbruget

[3x3 anbefalinger, der sikrer flere insekter i landskabet](#)

[Case: Sådan finder Julianelyst Gods plads til både mark og natur](#)

[Er udsåede blomsterfrø altid en gave til biodiversiteten?](#)

[Faktaark: Invitér de vilde blomster indenfor på bedriften](#)

 [Faktaark: Tjekliste til den gode blomsterstrib](#)

Folder: Manual til bedriftens naturværdier

Status og trusler for insektfaunaen

Video: Sådan passer du bedst på naturen, når du kører i marken

Video: Sådan passer svineproducenten Go-Gris på naturen

Emneord

§3

Beskyttede arter

Natura 2000

+3

Publiceret: 09. december 2020

Sidst bekræftet/revideret: 09. december 2020

Vil du vide mere?

Anne Erland Eskildsen

Specialkonsulent

SEGES

anee@seges.dk

+4587405423

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

